

Sygn. akt I ACa 269/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 grudnia 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Bogdan Świerczakowski (spr.)

Sędziowie: SA Przemysław Kurzawa

SA Beata Kozłowska

Protokolant: referent stażysta Weronika Trojańska

po rozpoznaniu w dniu 22 grudnia 2015 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Sp. z o.o. w W., (...) Ltd. z siedzibą w A. C. (Wielka Brytania) i (...) Sp. z o.o. w W.

przeciwko Województwu (...) Zarządowi Dróg Wojewódzkich w W.

o zapłatę

na skutek apelacji powodów

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 16 października 2014 r., sygn. akt I C 1241/13

1. prostuje oczywistą niedokładność w punkcie II (drugim) zaskarżonego wyroku w ten sposób, że słowo „solidarnie” zamieszcza po słowie „zasądza”, a przed „od”;
2. oddala apelację;
3. zasądza solidarnie powodów: od (...) Sp. z o.o. w W., (...) Ltd. w A. C. (Wielka Brytania) i (...) Sp. z o.o. w W. na rzecz pozwanego Województwa (...) Zarządu Dróg Wojewódzkich w W. kwotę 5.400 (pięć tysięcy czterysta) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Beata Kozłowska Bogdan Świerczakowski Przemysław Kurzawa

Sygn. akt I ACa 269/15

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 16 października 2014 r., sprostowanym postanowieniem z 16 czerwca 2015 r., Sąd Okręgowy w Warszawie oddalił powództwo (...) sp. z o.o. z siedzibą w W., (...) Ltd. z siedzibą w A. C. (Wielka Brytania) i (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. o zasądzenie solidarnie od Województwa (...) kwoty 374.540 zł z ustawowymi odsetkami i zasądził solidarnie od powodów na rzecz pozwanego kwotę 7.200 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Podstawa faktyczna wyroku jest następująca.

W dniu 19 września 2007 r. pomiędzy Województwem (...) Zarządem Dróg Wojewódzkich w W. (zamawiającym) a konsorcjum firm: (...) sp. z o.o. z siedzibą w W., (...) Ltd. z siedzibą w (...) sp. z oo. z siedzibą w W. (wykonawcą), w wyniku przeprowadzonego postępowania o zamówienie publiczne w trybie przetargu nieograniczonego, zawarta została umowa, której przedmiot stanowiło wykonanie projektu, tj. „Opracowanie dokumentacji projektowej niezbędnej do uzyskania decyzji o ustaleniu drogi oraz decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia, a także uzyskanie w imieniu zamawiającego decyzji o ustaleniu lokalizacji drogi, decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia dla rozbudowy drogi wojewódzkiej Nr (...) relacji R. – Z. – P. – P., na odcinku od granicy miasta R. do m. Z. na terenie gminy Z., powiatu (...), województwa (...)” (§ 1 ust. 1 umowy). Zamawiający zobowiązał się wypłacić za wykonanie projektu wynagrodzenie w wysokości 1.033.950 zł brutto (§ 1 ust. 4 umowy), a wykonawca zobowiązał się wykonać i dostarczyć zamawiającemu projekt stanowiący przedmiot umowy wraz ze wszystkimi niezbędnymi opiniami, uzgodnieniami i weryfikacjami w zakresie wynikającym z przepisów prawnych w nieprzekraczalnym terminie do dnia 30 marca 2009 r. Jednocześnie strony przewidziały uzyskanie ostatecznych decyzji administracyjnych: o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia – w terminie do 4 miesięcy od złożenia należycie przygotowanego wniosku do właściwego organu oraz o ustaleniu lokalizacji drogi – w terminie do 3 miesięcy od złożenia należycie przygotowanego wniosku do właściwego organu. W przypadku opóźnienia w uzyskaniu ww. ostatecznych decyzji w przewidywanych terminach, termin wykonania umowy miał zostać przedłużony o udokumentowany czas trwania opóźnienia, pod warunkiem, że opóźnienie nie nastąpiło z przyczyn leżących po stronie wykonawcy. Nadto wykonawca miał obowiązek niezwłocznego doręczenia zamawiającemu każdej z wydanych przez właściwy organ decyzji administracyjnych oraz swoją opinię odnośnie wniesienia ewentualnego odwołania, w celu podjęcia przez zamawiającego decyzji o skorzystaniu z trybu odwoławczego z zachowaniem terminów wynikających z k.p.a.

9 października 2007 r. w siedzibie (...) Zarządu Dróg Wojewódzkich w W. odbyło się spotkanie Rady (...) w sprawie koncepcji nowego przebiegu drogi wojewódzkiej nr (...) – na odcinku położonym na terenie Gminy Z.. W toku spotkania ustalono m. in. założenia, jakie wykonawca dokumentacji miał przyjąć do prac projektowych na poziomie koncepcji.

12 grudnia 2007 r. (...) sp. z o.o. przesłał (...) Zarządowi Dróg Wojewódzkich szczegółowy harmonogram prac projektowych i etapów płatności dla opracowania dokumentacji projektowej „Rozbudowy drogi wojewódzkiej Nr (...) relacji R. – Z. – P. – P., na odcinku od granicy miasta R. do m. Z. na terenie gminy Z., powiatu (...), województwa (...)”, a w dniu 7 stycznia 2008 r. przesłał powtórnie harmonogram rzeczowo-finansowy wraz z wykresem, uwzględniający rzeczywisty czas pozostający do zakończenia prac projektowych w terminie umownym.

18 marca 2008 r. w siedzibie Urzędu Gminy w Z. odbyło się spotkanie robocze w sprawie zatwierdzenia wariantowego, nowego przebiegu drogi wojewódzkiej nr (...). W toku spotkania projektant przedstawił stan zaawansowania prac oraz omówił szczegółowo wprowadzone do dokumentacji uwagi, postulowane przez zainteresowane strony. Dodatkowo zaakceptowano zaproponowany przez konsorcjum projektowe przebieg wariantowy drogi wojewódzkiej nr (...) i ustalono, że w obecnej wersji (po przeanalizowaniu uwag) zostanie on przedłożony w materiałach do wniosku o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację inwestycji.

6 sierpnia 2008 r. (...) sp. z o.o. zwrócił się do (...) Zarządu Dróg Wojewódzkich o zwołanie rady technicznej celem omówienia przedłożonych analizy i prognozy ruchu oraz koncepcji geometrii trasy projektowanej drogi wojewódzkiej nr (...) w wariantcie 2, preferowanym w decyzji środowiskowej.

27 sierpnia 2008 r. w siedzibie (...) sp. z o.o. odbyło się spotkanie robocze w sprawie zatwierdzenia wariantowego, nowego przebiegu drogi wojewódzkiej nr (...). W toku spotkania (...) sp. z o.o., w imieniu konsorcjum projektowego, przedstawił zaawansowanie prac projektowych z wyszczególnieniem poszczególnych etapów ich realizacji pod względem procedur formalno-prawnych. Dodatkowo omówiony został zaprojektowany przebieg trasy wojewódzkiej, a w trakcie dyskusji zostały zgłoszone uwagi, które projektant miał rozważyć, w tym m. in. zaprojektowanie budowy estakad.

We wniosku o wydanie decyzji środowiskowej (...) sp. z o.o. w charakterystyce projektowanych rozwiązań wariantowych wskazał, iż droga wojewódzka nr (...) na projektowanym odcinku będzie posiadać 9 skrzyżowań skanalizowanych, nie przewidując przy tym skrzyżowań bezkolizyjnych. W M. jezdnia projektowanej drogi przechodzić miała na obiekcie mostowym nad istniejącym przebiegiem drogi wojewódzkiej nr (...), a następnie prowadzona miała być nasypem i przechodzić obiektem mostowym nad zabytkową aleją drzew.

Decyzją z 29 sierpnia 2008 r. Wójt Gminy Z., po rozpatrzeniu wniosku złożonego w dniu 3 kwietnia 2008 r. przez (...) sp. z o.o. w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację inwestycji pod nazwą: „Budowa nowego przebiegu drogi wojewódzkiej nr (...) relacji R. – Z. – P. – P. – T., na odcinku przebiegającym w granicach administracyjnych gminy Z. i gminy P. w powiecie (...) w województwie (...), ustalił środowiskowe uwarunkowania zgody. Mocą przedmiotowej decyzji m. in. ustalono, że na etapie przygotowania decyzji lokalizacyjnej należy przyjąć budowę skrzyżowania bezkolizyjnego w miejscu przecięcia się projektowanej drogi wojewódzkiej nr (...) z istniejącą drogą wojewódzką w miejscowości M. i budowę skrzyżowania bezkolizyjnego w miejscu przecięcia się projektowanej drogi wojewódzkiej nr (...) z istniejącą drogą wojewódzką nr (...) w miejscowości Z. (pkt III ppkt 11 decyzji – k.132).

W opiniach technicznych z dnia 29 sierpnia 2008 r. oraz z dnia 2 października 2008 r. Departament Nieruchomości i Infrastruktury Urzędu Marszałkowskiego Województwa (...) zaopiniował pozytywnie koncepcję nowego przebiegu drogi wojewódzkiej nr (...) na terenie gmin P. i Z..

W odpowiedzi na powyższe pisma, w dniu 26 września 2008 r. oraz w dniu 23 stycznia 2009 r. (...) sp. z o.o. poinformował, że w wyniku przeprowadzonej analizy stwierdzono, iż realizacja estakady na odcinku od km 10+100 do km 11+000 jest niezasadna ze względu na uwarunkowania funkcjonalno-ruchowe, społeczne, ekonomiczne oraz środowiskowe.

2 września 2008 r. (...) sp. z o.o. przekazał (...) Zarządowi Dróg Wojewódzkich treść decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację inwestycji polegającej na budowie nowego przebiegu drogi wojewódzkiej nr (...) na terenie gmin P. i Z., wydanej w dniu 29 sierpnia 2008 r. Jednocześnie poinformowano o zapisach, które w opinii projektanta budziły wątpliwości co do zasadności ich występowania w decyzji.

Pismem z dnia 9 września 2008 r. (...) Zarząd Dróg Wojewódzkich zwrócił się do Urzędu Gminy Z. o dokonanie korekty zapisów w wydanej przez Urząd decyzji nr (...) o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia z dnia 29 sierpnia 2008 r.

Pismem z dnia 23 września 2008 r. (...) Zarząd Dróg Wojewódzkich poinformował (...) sp. z o.o., iż w świetle nowelizacji ustawy o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych zachodzi konieczność zmiany przedmiotu i zakresu umowy (...) z 19 września 2007 r. dla zadania dotyczącego dokumentacji projektowej dla budowy nowego przebiegu drogi wojewódzkiej nr (...) na odcinku od granicy miasta R. do m. Z..

24 października 2008 r. (...) sp. z o.o. przekazał (...) Zarządowi Dróg Wojewódzkich elementy dokumentacji budowy nowego przebiegu drogi wojewódzkiej nr (...) relacji R. – Z. – P. – P., na odcinku od granicy miasta R. do m. Z. na terenie gminy Z., w postaci mapy do celów projektowych; dokumentacji geotechnicznej warunków gruntowo-wodnych; analizy i prognozy ruchu; materiałów do decyzji środowiskowej; decyzji środowiskowej (przekazanej inwestorowi przez Gminę Z.).

Zamawiający stwierdził, iż przekazane elementy dokumentacji zostały wykonane zgodnie z umową i dokonał odbioru częściowego ww. dokumentacji.

26 listopada 2008 r. (...) sp. z o.o. przekazał (...) Zarządowi Dróg Wojewódzkich dokumentację „Geotechnicznych warunków posadowienia obiektów inżynierskich”, a 30 stycznia 2009 r. koncepcję wielobranżową budowy nowego przebiegu drogi wojewódzkiej nr (...) do zatwierdzenia ostatecznego rozwiązania projektowego.

W odpowiedzi na powyższe, pismem z dnia 12 lutego 2009 r. (...) Zarząd Dróg Wojewódzkich zaopiniował pozytywnie koncepcję budowy nowego przebiegu drogi wojewódzkiej nr (...) na terenie gmin Z. i P., z tym zastrzeżeniem, że należy dodatkowo przedłożyć rozwiązanie drogowe w postaci skrzyżowania skanalizowanego na skrzyżowaniu z drogą wojewódzką nr (...).

W dniu 16 lutego 2009 r. (...) sp. z o.o. przekazał (...) Zarządowi Dróg Wojewódzkich dokumentację koncepcyjną dla przedmiotowego zadania inwestycyjnego.

Pismem z dnia 23 lutego 2009 r. (...) Zarząd Dróg Wojewódzkich wezwał do niezwłocznego uzupełnienia i poprawienia przedłożonej dokumentacji oraz do wyjaśnienia podanych kwestii.

Replikując, pismem z 27 lutego 2009 r. (...) sp. z o.o. przesłał wyjaśnienia dotyczące poruszonych w korespondencji kwestii, domagając się jednocześnie niezwłocznego podpisania protokołu częściowego odbioru przekazanej koncepcji projektowej.

Pismem z 20 marca 2009 r. (...) Zarząd Dróg Wojewódzkich poinformował (...) sp. z o.o., że przedłożona koncepcja projektowa nie jest zgodna z wydaną przez Wójta Gminy Z. decyzją nr (...) z dnia 29 sierpnia 2008 r. o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację inwestycji oraz, że sytuacja ta jest wynikiem niewypełnienia przez wykonawcę obowiązku wynikającego z pkt 7.3 SIWZ.

Pismem z dnia 23 marca 2009 r. (...) sp. z o.o. wyjaśnił, że zamawiający otrzymał przedmiotową decyzję zanim została ona dostarczona do konsorcjum, a ponadto bezzwłocznie podpisał protokół ostatecznego odbioru tej dokumentacji.

Decyzją z dnia 11 maja 2009 r. Wójt Gminy Z., po rozpatrzeniu wniosku złożonego w dniu 4 marca 2009 r. przez (...) Zarząd Dróg Wojewódzkich, odmówił zmiany decyzji z dnia 29 sierpnia 2008 r. ustalającej środowiskowe uwarunkowania zgody na realizację inwestycji.

Wnioskiem z dnia 25 września 2009 r. (...) sp. z o.o. domagał się wydania przez Wójta Gminy Z. decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia polegającego na budowie nowego przebiegu drogi wojewódzkiej nr (...) relacji R. – Z. – P. – P. na odcinku P. – Z. – R..

W dniu 12 października 2009 r. w (...) Zarządzie Dróg Wojewódzkich odbyło się spotkanie w sprawie ustalenia toku postępowania w celu wydania decyzji środowiskowej zgodnej z koncepcją. W toku spotkania ustalono, iż Wójt Gminy Z. zadeklarował wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgodnej ze złożonym wnioskiem z dnia 25 września 2009 r. Z kolei (...) Zarząd Dróg Wojewódzkich zadeklarował, iżłoży odwołanie od wydanych decyzji z dnia 2 października 2009 r. o wygaszeniu decyzji własnej wydanej w dniu 29 sierpnia 2008 r. oraz decyzji z dnia 2 października 2009 r. o umorzeniu postępowania w sprawie zmiany decyzji z dnia 29 sierpnia 2008 r.

Decyzją z dnia 11 grudnia 2009 r. Samorządowe Kolegium Odwoławcze w R., po rozpoznaniu odwołania (...) Zarządu Dróg Wojewódzkich od decyzji z dnia 2 października 2009 r. wydanej przez Wójta Gminy Z. stwierdzającej wygaśnięcie decyzji własnej z dnia 29 sierpnia 2009 r. o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację inwestycji pod nazwą „Budowa nowego przebiegu drogi klasy «G» wraz z drogami serwisowymi, skrzyżowaniami z drogami wojewódzkimi, powiatowymi, gminnymi i serwisowymi i budową odwodnienia według wariantu nr II” z projektowaną lokalizacją w granicach administracyjnych gminy Z. i w części gminy P. w powiecie (...), województwie (...), uchylił zaskarżoną decyzję w całości i przekazał sprawę do ponownego rozpatrzenia przez organ pierwszej instancji.

W dniu 22 marca 2010 r. (...) sp. z o.o. poinformował (...) Zarząd Dróg Wojewódzkich, że dalsze prowadzenie czynności administracyjnych w związku z realizacją projektu budowy nowego przebiegu drogi wojewódzkiej nr (...) naraża spółkę na straty finansowe. Jednocześnie domagano się dokonania rozliczenia wykonanych prac projektowych z powołaniem na prawomocność decyzji nr (...) o uwarunkowaniach środowiskowych, wobec czego wszelkie wymagania ze strony inwestora zostały spełnione.

Pismem z dnia 7 października 2010 r. (...) sp. z o.o. w nawiązaniu do spotkania, które odbyło się w dniu 4 października 2010 r., przesała (...) Zarządowi Dróg Wojewódzkich w W. projekt wniosku o zawezwanie do próby ugodowej.

26 października 2010 r. doszło do połączenia (...) sp. z o.o. w W. z (...) sp. z o.o. w W. w trybie art. 492 § 2 pkt 1 k.s.h. w zw. z art. 515 § 1 k.s.h., tj. poprzez przejęcie całego majątku (...) sp. z o.o. przez (...) sp. z o.o.

28 czerwca 2011 r. (...) Zarząd Dróg Wojewódzkich poinformował (...) sp. z o.o., iż projekt koncepcyjny został oddany przez wykonawcę w dniu 16 lutego 2009 r., wobec czego roszczenie o zapłatę wynagrodzenia za ww. element dokumentacji projektowej uległo przedawnieniu.

W odpowiedzi na powyższe pismo, pismem z dnia 2 sierpnia 2011 r. (...) sp. z o.o. stwierdził, że działanie zamawiającego jest postępowaniem niezgodnym z prawem. Zamawiający postąpił niełojalnie, gdyż po przeprowadzonych negocjacjach oraz licznej korespondencji wyraził chęć porozumienia z wykonawcą na zaproponowanych warunkach, po czym podniósł zarzut przedawnienia.

W dniu 12 października 2011 r. (...) sp. z o.o., (...) z siedzibą w (...) sp. z o.o. wezwali (...) Zarząd Dróg Wojewódzkich do próby ugodowej w sprawie o zapłatę wynagrodzenia w kwocie 321.100 zł netto. Do zawarcia ugody nie doszło.

Sąd Okręgowy oddalił powództwo z następujących przyczyn.

Strony łączyła umowa o dzieło, będąca zgodnie z art. 627 k.c. umową rezultatu, jakim miało być w tym wypadku sporządzenie oznaczonego projektu. Niezbędne jest, aby starania przyjmującego zamówienie doprowadziły do konkretnego, indywidualnie oznaczonego rezultatu jako koniecznego do osiągnięcia. Rezultat ten nie został osiągnięty i dlatego stronie powodowej nie należy się wynagrodzenie. Jednocześnie irrelevantną pozostawała okoliczność dalszego współdziałania i prowadzenia rozmów przez strony dotyczących wykonania przedmiotowej umowy (po umówionym terminie oddania dzieła), skoro zamierzony skutek nie mógł zgodnie z przewidywaniami strony pozwanej zostać osiągnięty.

Przyczyny dla których nie wykonano dzieła dotyczyły de facto nie zamawiającego ale wykonawców rzeczzonego dzieła, którzy wbrew przyjętym na siebie zobowiązaniom nie współdziałali w należyty sposób ze stroną pozwaną, i w konsekwencji doprowadzili do niewykonania zawartej w dniu 19 września 2007 r. umowy. Wykonawca bowiem miał obowiązek niezwłocznego doręczenia zamawiającemu każdej z wydanych przez właściwy organ decyzji administracyjnych oraz swoją opinię odnośnie wniesienia ewentualnego odwołania, w celu podjęcia przez zamawiającego decyzji o skorzystaniu z trybu odwoławczego z zachowaniem terminów wynikających z Kodeksu postępowania administracyjnego. Wykonawca przygotował wniosek o wydanie decyzji środowiskowej i uzyskał stosowną decyzję administracyjną, ale skoro – jak twierdzi strona pozwana – wskazana decyzja była niezgodna z uprzednio złożonym wnioskiem, to powodowe spółki winny przedstawić swoją opinię odnośnie wniesienia ewentualnego odwołania od decyzji administracyjnej. Powodowie nie wypełnili tego ciążącego na nich obowiązku, wobec czego decyzja Wójta Gminy Z. stała się ostateczna i jako taka została przedstawiona do odbioru pozwanemu (...) Zarządowi Dróg Wojewódzkich.

Stosownie do dyspozycji przepisu art. 642 § 1 k.c. w braku odmiennej umowy przyjmującemu zamówienie należy się wynagrodzenie w chwili oddania dzieła. Nie można traktować jako oddanie dzieła sytuacji, gdy przyjmujący zamówienie zaoferował dzieło (do oddania) zamawiającemu, a zamawiający odmówił jego odbioru z powodu wad dzieła lub nieosiągnięcia umówionego rezultatu. W związku z tym, że nie dochodzi do spełnienia świadczenia przez przyjmującego zamówienie, na podstawie art. 642 § 1 k.c. zamawiający nie jest w tym wypadku zobowiązany do świadczenia wzajemnego.

Z tych względów strona pozwana uprawniona była do odmowy zapłaty kwoty 307.000 zł netto z faktury VAT nr (...), za sporządzoną koncepcję budowy nowego przebiegi drogi wojewódzkiej nr (...). Finalny cel umowy w postaci wykonania projektu, tj. „Opracowanie dokumentacji projektowej niezbędnej do uzyskania decyzji o ustaleniu drogi oraz decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia, a także uzyskanie w imieniu zamawiającego

decyzji o ustaleniu lokalizacji drogi, decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia dla rozbudowy drogi wojewódzkiej Nr (...) relacji R. – Z. – P. – P., na odcinku od granicy miasta R. do m. Z. na terenie gminy Z., powiatu (...), województwa (...)”, nie mógł zostać osiągnięty. Pozwany na podstawie art. 642 § 1 k.c. nie był zobowiązany do świadczenia wzajemnego.

Niezależnie od powyższej argumentacji powództwo nie zasługiwało zdaniem Sądu Okręgowego na uwzględnienie również ze względu na skutecznie podniesiony przez stronę pozwaną zarzut przedawnienia dochodzonego roszczenia (art. 117 § 2 k.c.). Zgodnie z art. 646 k.c. roszczenia wynikające z umowy o dzieło przedawniają się z upływem lat dwóch od dnia oddania dzieła, a jeżeli dzieło nie zostało oddane – od dnia, w którym zgodnie z treścią umowy miało być oddane. Przewidziany w art. 646 k.c. termin przedawnienia jest terminem szczególnym w rozumieniu art. 118 k.c., gdyż także w stosunku do roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej przewiduje krótszy niż trzyletni termin przedawnienia (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 października 1994 r., sygn. akt III CZP 136/94, OSNC 1995/2/38). Bieg terminu przedawnienia wskazanego w art. 646 k.c. – jak już podniesiono – rozpoczyna się od dnia oddania dzieła (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 lutego 2008 r., sygn. akt II CSK 421/07, Lex nr 361437), a jeżeli dzieło nie zostało oddane – od dnia, w którym zgodnie z treścią umowy miało być oddane.

Z ustaleń faktycznych wynika, że wykonawca zobowiązał się wykonać i dostarczyć zamawiającemu projekt stanowiący przedmiot umowy wraz ze wszystkimi niezbędnymi opiniami, uzgodnieniami i weryfikacjami w zakresie wynikającym z przepisów prawnych w nieprzekraczalnym terminie do dnia 30 marca 2009 r. Jednocześnie strony przewidziały uzyskanie ostatecznych decyzji administracyjnych: decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia – w terminie do 4 miesięcy od złożenia należycie przygotowanego wniosku do właściwego organu; decyzji o ustaleniu lokalizacji drogi – w terminie do 3 miesięcy od złożenia należycie przygotowanego wniosku do właściwego organu. W przypadku opóźnienia w uzyskaniu ww. ostatecznych decyzji, termin wykonania umowy miał zostać przedłużony o udokumentowany czas trwania opóźnienia, pod warunkiem, że opóźnienie nie nastąpiło z przyczyn leżących po stronie wykonawcy.

Stosownie zatem do postanowień Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia, które stanowiły integralną część zawartej przez strony umowy z dnia 19 września 2007 r., termin do wykonania dzieła uległ przedłużeniu o udokumentowany czas opóźnienia organu administracji publicznej w wydaniu decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia (decyzja Wójta Gminy Z. z 29 sierpnia 2008 r.), tj. o 26 dni, mianowicie do dnia 25 kwietnia 2009 r. Dzieło winno zatem być oddane do dnia 25 kwietnia 2009 r., a zatem termin przedawnienia rozpoczął swój bieg od tej właśnie daty.

Powodowie domagali się zawezwania (...) Zarządu Dróg Wojewódzkich w do próby ugodowej w sprawie o zapłatę wynagrodzenia w kwocie 321.100 zł netto dopiero w dniu 12 października 2011 r., a więc już po upływie dwuletniego terminu przedawnienia. A zatem czynność ta, mimo że mieści się w katalogu czynności określonych w art. 123 § 1 k.c., nie przerwała biegu przedawnienia. Nie przerwało go także spotkanie stron do jakiego doszło w dniu 12 października 2009 r. w (...) Zarządzie Dróg Wojewódzkich, kiedy to strony musiały już zdawać sobie sprawę, iż realizacja założonego rezultatu w postaci opracowania projektu nie dojdzie do zamierzonego skutku.

Wobec skutecznie podniesionego przez pozwanego zarzutu przedawnienia, przedawnieniu uległo także roszczenie o zapłatę należności odsetkowych. W wypadku bowiem, kiedy doszło do przedawnienia roszczenia, z którego wywodzą się odsetki – odsetki te, jako świadczenie akcesoryjne, ulegają przedawnieniu wraz z roszczeniem głównym (wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 24 stycznia 2006 r., sygn. akt I ACa 795/05, Lex nr 186529).

Sąd Okręgowy ocenił zarzut przedawnienia w kontekście przesłanek z art. 5 k.c. i doszedł do wniosku, że pozwany nie nadużył swego prawa. Powodowie spółki musiały bowiem co najmniej być świadome tego, iż nie zdołają w pierwotnie umówionym terminie (do dnia 30 marca 2009 r.) sporządzić projektu. Jednocześnie irrelevantną pozostawała okoliczność dalszego współdziałania i prowadzenia rozmów przez strony dotyczących wykonania przedmiotowej umowy, skoro zamierzony skutek nie mógł zgodnie z przewidywaniami strony pozwanej zostać osiągnięty. Ponadto należało mieć na uwadze pogląd wyrażony w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 12 września 2007 r. (sygn. akt

I CSK 213/07, „Monitor Prawniczy” 2007/19/1051), że nawet najbardziej uzasadnione roszczenia muszą zostać oddalone, jeśli strona znacznie uchybiła terminowi do wszczęcia postępowania mającego na celu ich realizację. Strona powodowa już pismem z dnia 7 października 2010 r., a zatem w okresie, kiedy jej roszczenie nie uległo jeszcze przedawnieniu, przesała (...) Zarządowi Dróg Wojewódzkich projekt wniosku o zawezwanie do próby ugodowej, a mimo to z właściwym wnioskiem do sądu o zawezwanie przeciwnika do próby ugodowej wystąpiła dopiero z dniem 12 października 2011 r.

Na koniec rozważań, abstrahując od uprzednio dokonanej kwalifikacji umowy i przyjmując hipotetycznie, że strony łączyła umowa o mieszanym charakterze, z elementami charakterystycznymi dla umowy zlecenia, Sąd wskazał, że roszczenie także by się przedawniło. Stosownie bowiem do treści art. 751 pkt 1 k.c. z upływem lat dwóch przedawniają się roszczenia o wynagrodzenie za spełnione czynności i o zwrot poniesionych wydatków przysługujące osobom, które stale lub w zakresie działalności przedsiębiorstwa trudnią się czynnościami danego rodzaju; to samo dotyczy roszczeń z tytułu zaliczek udzielonych tym osobom.

Wykonawca w dniu 12 lutego 2009 r. przedłożył zamawiającemu opracowaną przez siebie koncepcję, wobec czego właśnie ta data stanowiła moment, w którym ukończeniu uległo wykonywanie przez stronę powodową na rzecz strony pozwanej umówionych czynności. Strona powodowa zatem – o czym była już wyżej mowa – nie przerwała również w rozpatrywanej sytuacji w skuteczny sposób biegu terminu przedawnienia, albowiem w dacie zawezwania (...) Zarządu Dróg Wojewódzkich do próby ugodowej, tj. w dniu 12 października 2011 r., roszczenie było już przedawnione na gruncie przepisu art. 751 pkt 1 k.c. Orzeczenie o kosztach Sąd uzasadnił treścią art. 98 § 1 i 3 k.p.c.

Powodowie zaskarżyli wyrok w całości, zarzucając naruszenie przepisów prawa materialnego: art. 627 k.c. i art. 734 § 1 k.c. w związku z art. 750 k.c. - poprzez ich niewłaściwe zastosowanie, art. 642 § 2 k.c. w związku z art. 379 § 2 k.c. - poprzez ich niezastosowanie, art. 643 k.c. - poprzez jego niezastosowanie, art. 646 k.c. - poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, art. 751 pkt 1 k.c. w związku z art. 455 k.c. i art. 120 § 1 k.c. - poprzez ich niezastosowanie, art. 123 § 1 pkt. 1 k.c. - poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i art. 5 k.c.- poprzez jego niezastosowanie.

Skarżący wnieśli o zmianę wyroku i uwzględnienie powództwa oraz zasądzenie od pozwanego kosztów procesu za obie instancje (w tym wynagrodzenia za zastępstwo prawne w stawce podwójnej), ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Pozwany wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie od powodów solidarnie na swoją rzecz kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna.

Brak jakichkolwiek zarzutów naruszenia prawa procesowego, w tym odnoszących się do podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, implikuje przyjęcie przez Sąd Apelacyjny ustaleń Sądu Okręgowego za własne. Należy jedynie uzupełnić ustalenia o bezsporne okoliczności, że pozwany uregulował należność objętą fakturą VAT nr (...) na kwotę 47.580 zł, która została wystawiona za opracowanie materiałów do decyzji środowiskowej i za uzyskanie decyzji środowiskowej dla projektu rozbudowy drogi wojewódzkiej nr (...) (z 29 sierpnia 2008 r.) oraz należność objętą fakturą VAT nr (...) na kwotę 134.200 zł, za wykonanie elementów dokumentacji odebranych protokołem z dnia 24 października 2008 r., a także uściślić, że w piśmie z 23 września 2008 r. (k.288) pozwany zrezygnował z dalszej realizacji umowy w zakresie związanym z uzyskaniem decyzji o ustaleniu lokalizacji drogi.

Pierwsza grupa zarzutów, w zakresie w jakim nie dotyczą one kwalifikacji prawnej umowy (mającej znaczenie w kontekście zarzutu przedawnienia), kwestionuje ocenę Sądu Okręgowego, że pozwany miał prawo odmówić przyjęcia przedmiotu umowy i odmówić zapłaty wynagrodzenia. Zdaniem Sądu Apelacyjnego zarzuty te mają uzasadnione podstawy.

Mają rację skarżący gdy zwracają uwagę na podzielny przedmiot umowy i wykonanie oraz wydanie stronie pozwanej dokumentacji projektowej opisanej w § 1 umowy. Istotna jest też przewidywana przez strony chronologia czynności, która zakładała, zgodnie z punktem 3.2.5 SIWZ do którego odsyła § 1 (k.52), że koncepcja posłuży do opracowania projektów podziału nieruchomości przewidzianych do zajęcia pod poszerzenie pasa drogowego i budowę niezbędnej infrastruktury, a także do opracowania materiałów do decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia i materiałów do decyzji o ustaleniu lokalizacji drogi (k.64). Koncepcja miała więc być zgodna z materiałami do decyzji środowiskowej, co nie oznacza automatycznie zgodności z ostateczną decyzją o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia, której treść zależała przecież od organu właściwego do wydania decyzji administracyjnej (Wójta Gminy Z.). Wymóg uzyskania pozytywnej opinii dotyczył Opinii (...) Departamentu (...) Urzędu Marszałkowskiego (pkt 3.1.4. SIWZ – k.64), a tę stronę powodowa uzyskała.

Dokumentacja projektowa sporządzona przez stronę powodową była zasadniczo gotowa zgodnie z powyższym harmonogramem już w momencie wydania decyzji z 29 sierpnia 2008 r. i - jak się okazało - znalazła akceptację w opiniach technicznych pozwanego: z 29 sierpnia 2008 r. i z 2 października 2008 r. Ostatecznie dokumentacja projektowa została złożona pozwanemu 16 lutego 2009 r. O rozbieżności pomiędzy rozwiązaniem projektowym dotyczącym skrzyżowania z drogą nr (...) (rondo zamiast skrzyżowania bezkolizyjnego), pozwany wiedział co najmniej od momentu zapoznania się z treścią decyzji środowiskowej, o której (...) sp. z o.o. informował już w piśmie z 2 września 2008 r. (k.281-292), a którą następnie dołączył do protokołu z 24 października 2008 r., co jednakże nie wywołało ze strony pozwanego reakcji (poza uwagami nie dotyczącymi kwestii rodzaju skrzyżowań, wyrażonymi w piśmie z 9 września 2008 r., adresowanym do Urzędu Gminy Z. – k.289), aż do chwili otrzymania pisma z 30 stycznia 2009 r., dotyczącego przekazania koncepcji przebudowy drogi nr (...) do zatwierdzenia ostatecznego rozwiązania projektowego (pismo – k.148). W odpowiedzi z 12 lutego 2009 r. zwrócił uwagę na brak rozwiązania drogowego w postaci skrzyżowania skanalizowanego z drogą (...) (pismo – k.149). Dopiero więc w ramach korespondencji stron jaka miała miejsce w lutym i marcu 2009 r., pozwany zaczął kwestionować zgodność dokumentu (koncepcji projektowej) z decyzją Wójta Gminy Z. z 29 sierpnia 2008 r.

Jak wynika z powyższego, strony umowy z 19 września 2007 r. nie przewidziały sytuacji, w której prawidłowo sporządzona koncepcja projektowa, bezspornie wystarczająca do opracowania materiałów do decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia, nie będzie mogła być wykorzystana z powodu nieprzewidzianej przez strony decyzji Wójta Gminy Z., przewidującej skrzyżowania bezkolizyjne. Poza tym strony nie podjęły w czasie trwania umowy działań mających na celu spowodowanie zsynchronizowania koncepcji w decyzją środowiskową, co – zwłaszcza jeśli chodzi o pozwanego – mogło mieć związek ze zmianą stanu prawnego dokonaną z dniem 10 września 2008 r. – ustawą z 25 lipca 2008 r. o zmianie ustawy o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz.U.2008.958). Jak zasadnie zauważyli powodowie w piśmie stanowiącym replikę do odpowiedzi na pozew (k.272), przed nowelizacją, decyzja o lokalizacji drogi miała charakter wiążący i była wydawana na podstawie koncepcji przebiegu drogi (wykonywanej przez stronę powodową), zaś po dodaniu Rozdziału 2a do ustawy z 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz.U.2003.721 ze zm.), do wniosku o wydanie zezwolenia na realizację inwestycji drogowej musiały być dołączone opinie o jakich mowa w art. 11d. ust. 1 pkt 8), zastępujące uzgodnienia, pozwolenia, opinie bądź stanowiska właściwych organów wymagane odrębnymi przepisami. Należy zarazem przypomnieć, że w piśmie z 23 września 2008 r. adresowanym do (...) sp. z o.o. (k.288) pozwany zrezygnował z dalszej realizacji umowy w zakresie związanym z uzyskaniem decyzji o ustaleniu lokalizacji drogi.

Rezygnacja we wrześniu 2008 r., na podstawie pkt 3.1.3. SIWZ (k.64) z jednego z zasadniczych celów umowy zawartej między stronami, tj., uzyskania decyzji o lokalizacji drogi, stanowi dodatkowy argument przemawiający za wyżej przedstawioną, literalną wykładnią umowy, akcentującą obowiązek wykonania koncepcji zgodnej z materiałami do decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia i materiałami do decyzji o ustaleniu lokalizacji drogi. Nie można przecież w takiej sytuacji w ogóle mówić o zgodności koncepcji z decyzją o lokalizacji drogi (zaniechanej), co oczywiście nie może wpływać na prawo do umówionego wynagrodzenia.

Wykładnia umowy obejmująca stwierdzenie, że brak było ustalenia między stronami odpowiedzialności wykonawcy za treść decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia i zarazem brak w umowie podstawy do sporządzenia przez stronę pozwaną po 29 sierpnia 2008 r. nowej koncepcji, dostosowanej do zaskakującej strony decyzji Wójta Gminy Z. prowadzi do wniosku, że pozwany nie wykazał, by dokumentacja projektowa jaką otrzymał 16 lutego 2009 r. zawierała odstępstwo od umowy i to podlegające zakwalifikowaniu jako wada istotna, a tylko w takim przypadku nie powstałaby wymagalność wynagrodzenia (por. wyrok Sądu Najwyższego z 18 stycznia 2012 r., II CSK 213/11, Lex nr 1133803). Można nadto zaznaczyć, że pozwany nie skorzystał z możliwości jakie dawał art. 637 k.c. (uchylony później – ustawą z 30 maja 2014 r. o prawach konsumenta (Dz.U.2014.827)). Zgodnie z § 1 tego artykułu mógł żądać usunięcia wad wyznaczając w tym celu powodowi odpowiedni termin z zagrożeniem, że po bezskutecznym upływie wyznaczonego terminu nie przyjmie naprawy, a jeśli oceniał, że wady usunąć się nie dadzą albo uważał, że z okoliczności wynika, iż powodowie nie zdołają ich usunąć w czasie odpowiednim, przy czym wady są istotne, mógł złożyć oświadczenie o odstąpieniu od umowy.

Jak słusznie zauważył Sąd Okręgowy, stosownie do dyspozycji przepisu art. 642 § 1 k.c. w braku odmiennej umowy przyjmującemu zamówienie należy się wynagrodzenie w chwili oddania dzieła. Jeżeli dzieło ma być oddawane częściami, a wynagrodzenie zostało obliczone za każdą część z osobna, wynagrodzenie należy się z chwilą spełnienia każdego ze świadczeń częściowych (art. 642 § 2 k.c.). Analiza przywołanych przepisów wskazuje, że ustawodawca traktuje „oddanie” w rozumieniu art. 642 k.c. w zw. z art. 643 k.c. jako równoznaczne z „odebraniem” dzieła, a w konsekwencji uznaje, iż należność przyjmującego zamówienie powstaje z chwilą odebrania dzieła lub powstania zwłoki w odbiorze spowodowanej zachowaniem się zamawiającego. Dalszej części rozważań Sądu I instancji na ten temat Sąd Apelacyjny już jednak nie podziela i przyjmuje, że złożenie dnia 16 lutego 2009 r. dokumentacji koncepcyjnej dla przedmiotowego zadania inwestycyjnego było oddaniem dzieła, poprzez przeniesienie na zamawiającego posiadania tej dokumentacji. Oddanie dzieła zrodziło po stronie pozwanej obowiązek zapłaty kwoty dochodzonej pozwem, zgodnie z art. 642 § 1 k.c., z uwzględnieniem określonego w fakturze, 30-dniowego terminu płatności (k.163). Zatem od dnia 31 marca 2009 r. – tak jak to określono w pozwie – pozwany pozostawał w opóźnieniu z zapłatą.

Posłużenie się w poprzedzającym akapicie przepisami dotyczącymi umowy o dzieło oznacza zarazem, że Sąd Apelacyjny nie podziela wyrażonej w zarzutach apelacyjnych, negatywnej oceny zastosowania przez Sąd I instancji art. 646 k.c. dla uzasadnienia uwzględnienia zarzutu przedawnienia i zarazem niezastosowania art. 751 pkt 1 k.p.c. w zw. z art. 455 k.c. i art. 120 § 1 k.c. Mimo, że rzeczywiście umowa stron zawierała elementy zlecenia, to jednakże nie mają one istotnego znaczenia dla oceny wymagalności roszczenia powodów o zapłatę. Stosunku zlecenia można upatrywać w czynnościach mających za przedmiot „także” uzyskanie w imieniu zamawiającego decyzji o ustaleniu lokalizacji drogi – w tym zakresie pozwany zrezygnował z wykonywania umowy, i decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych, do której wydania doszło już w sierpniu 2008 r. (k.52). Oddanie opracowanej koncepcji projektowej stanowiło wydanie dzieła w rozumieniu art. 627 k.c., co zresztą potwierdza wprost opis zawarty w fakturze z 27 lutego 2009 r., gdzie mowa jest jedynie o opracowaniu koncepcji projektowej (k.163,165). Trzeba dodać, że jak ustalono na wstępie niniejszych rozważań, za czynności związane z doprowadzeniem do wydania decyzji środowiskowej strona powodowa wystawiła oddzielną fakturę na kwotę 47.580 zł, która została zapłacona przez pozwanego (twierdzenia pozwu – k.10). Natomiast działania podejmowane przez powodów po oddaniu dzieła wykraczały poza przedmiot umowy którego dotyczy roszczenie o zapłatę, jakim było wykonanie koncepcji projektowej. Były zorientowane na doprowadzenie do zmiany decyzji Wójta Gminy Z. i nie mają związku z roszczeniem stwierdzonym w fakturze VAT nr (...) z 27 lutego 2009 r., wynikającym z oddania opracowania dokumentacji projektowej.

Konsekwencją ustalenia że doszło do oddania dzieła, musi być stwierdzenie, że bieg przedawnienia roszczenia o zapłatę kwoty dochodzonej pozwem rozpoczął się w dniu 16 lutego 2009 r., zgodnie ze szczególną regulacją zawartą w art. 646 k.c. Przepis ten określa samodzielnie początek biegu terminu przedawnienia wszystkich roszczeń z tytułu umowy o dzieło, wiążąc go z oddaniem dzieła. Jest, zatem przepisem szczególnym w stosunku do art. 120 k.c. (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 6 lutego 2008 r., II CSK 421/07, Lex nr 361437 i z dnia 7 października 2010 r., IV CSK 173/10, Lex nr 707913). Można dodać, że w przypadku przyjęcia daty wymagalności (do czego nie ma dostatecznych podstaw) byłby to dzień 31 marca 2009 r.

Dwuletni termin przedawnienia upłynął więc 16 lutego 2011 r. (gdyby przyjąć za podstawę datę wymagalności roszczenia – 31 marca 2011 r.). Ponieważ zawezwanie do próby ugodowej miało miejsce dopiero 12 października 2011 r., nie mogło już wywołać skutku o jakim mowa w art. 123 § 1 pkt 1 k.c., gdyż termin przedawnienia upłynął wcześniej. Zgłaszając zarzut przedawnienia pozwany uchylił się od zaspokojenia dochodzonego w tej sprawie roszczenia, zgodnie z art. 117 § 2 k.c.

Podniesienie zarzutu przedawnienia co do zasady nie stanowi nadużycia prawa. Może być uznane za nadużycie prawa jedynie zupełnie wyjątkowo, gdy indywidualna ocena okoliczności w rozstrzyganej sprawie wskazuje, iż opóźnienie w dochodzeniu przedawnionego roszczenia jest spowodowane szczególnymi przesłankami uzasadniającymi to opóźnienie i nie jest ono nadmierne (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 7 czerwca 2000 r., III CKN 522/99, Lex nr 51563; z dnia 2 kwietnia 2003 r., I CKN 204/2001, Lex nr 78814 i z dnia 14 grudnia 2011 r., I CSK 238/11, Lex nr 1129070). Podnoszący zarzut nadużycia prawa przez przeciwnika powinien zatem wykazać, iż zaistniały wyjątkowe okoliczności, które skutki zgłoszenia tego zarzutu niweczyłyby, takie jak charakter uszczerbku jakiego doznał poszkodowany, przyczyna opóźnienia i czas trwania tego opóźnienia. Powodowie za takie okoliczności uważają działania podejmowane wspólnie z pozwanym po wykonaniu umowy mające na celu uzyskanie korzystnej decyzji środowiskowej (temu też służyło spotkanie 12 października 2009 r.), jak również bliżej nieokreślone pertraktacje, których przejawem miało być udostępnienie pozwanemu projektu zawezwania do próby ugodowej w październiku 2010 r. Zdaniem Sądu Apelacyjnego nie są to przekonujące argumenty. Od podmiotów profesjonalnie prowadzących działalność gospodarczą należy wymagać znajomości i stosowania podstawowych reguł obrotu gospodarczego, do jakich należy prawo do uchylenia się od zaspokojenia przedawnionego roszczenia oraz znajomość terminów przedawnienia. Podstawa faktyczna rozstrzygnięcia nie obejmuje ustalenia, że pozwany deklarował zapłatę kwoty 374.540 zł lub choćby jej części pod jakimkolwiek warunkami, a powodowie nie twierdzą, że było inaczej. Teza o „zwodzeniu” powodów nie została wsparta wskazaniem na konkretne rozmowy, czy obietnice – tego rodzaju ustalenia w sprawie nie zostały poczynione.

Powodowie mieli świadomość możliwości zawezwania do próby ugodowej przed upływem terminu przedawnienia, czego wyraz dali przedstawiając pozwanemu stosowny projekt w październiku 2010 r. Nic nie stało na przeszkodzie, by już wówczas skierować go do sądu, co doprowadziłoby do przerwania biegu przedawnienia i – w przypadku niedojścia do zawarcia ugody – rozpoczęcia jego biegu na nowo (art. 124 § k.c.). (...) sp. z o.o. już znacznie wcześniej, bo 22 marca 2010 r. zrezygnował z dalszych działań w sferze administracyjnoprawnej, co wyraźnie oznajmił pozwanemu na piśmie, wskazując na ich niecelowość i zarazem odwołując się do prawomocności decyzji nr (...) o środowiskowych uwarunkowaniach (k.180). Po tej dacie nie działo się nic co mogłoby ewentualnie usprawiedliwiać przekonanie powodów, że pozwany dobrowolnie spełni świadczenie. Nie dawało ku temu podstaw również spotkanie w dniu 4 października 2010 r. (którego przebiegu nie dowodzą), po którym (...) sp. z o.o. przesłał pozwanemu projekt zawezwania do próby ugodowej. Wystąpienia z zawezwaniem do próby ugodowej dopiero 12 października 2011 r. nie jest więc niczym usprawiedliwione. Trzeba dodać, że przekroczenie terminu przedawnienia znacznie sięga ponad pół roku, co w relacji do dwuletniego terminu przedawnienia jest bardzo istotnym opóźnieniem. Jak się przyjmuje jednolicie w orzecznictwie, uwzględnienie zarzutu przedawnienia może być uznane za naruszające art. 5 k.c. tylko jeśli przekroczenie terminu przedawnienia jest niewielkie (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 kwietnia 2013 r., IV CSK 611/12, Lex nr 1365718 i postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 marca 2005 r., II UK 203/04, Lex nr 6037770). Za niewielkie w relacji do dwuletniego terminu można by co do zasady uznać przekroczenie sięgające najwyżej kilku tygodni. Także więc ze względu na znaczne przekroczenie terminu przedawnienia nie można było stwierdzić, że pozwany nadużył prawa uchylając się od zaspokojenia roszczenia na podstawie art. 117 § 2 k.c. Dodatkowo dla uzasadnienia stwierdzenia nienadużycia prawa przez pozwanego można jeszcze przypomnieć, że jak wynika z niesprzecznych stanowisk stron, wobec zmiany stanu prawnego a także niekorzystnej decyzji Wójta Gminy Z., przedmiotowa koncepcja projektowa nie okazała się przydatna dla zamawiającego.

Z przedstawionych względów Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację. Orzeczenie o kosztach ma podstawę w art. 99 k.p.c. w zw. z art. 98 § 1 k.p.c. i obejmuje wynagrodzenie radcy prawnego w stawce minimalnej.